

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség irodája: Versecz, Laktanya-utca 1064. szám — ide intézendő a lap azonnali részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutóbban számítottak. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pontosan délig beküldeni.

XII. évfolyam

Vasárnap 1903. évi július 26-án.

30. szám.

XIII. Leó pápa †.

A katolikus világot, az egész emberiséget nagy gyász érte: XIII. Leó pápa, a katolikus egyház szentséges atyja, a ki több mind negyedszázad évig tartott uralkodása alatt mindig a béke és szeretet eszményeket szolgálta Szent-Péter trónján és ezzel a vallás legmélyebb fundamentumát századokra kihatólag erősítette, — 94 éves korában meghalt.

Valóban az egész emberiség gyásza az Ő elhunytja, mert senki előtte nem tudta oly szerencsésen összeegyeztetni a világi kérdéseket az egyház nagy érdekeivel és tényezőivel; soha senki sem volt a tanítás, a felvilágosítás, a szelid béke és a mindent kiegyenlítő szeretet oly lelkes és rendíthetetlen apostola, mint Ő.

XIII. Leó pápa a gondviselés különös kegyének és csodálatos lelkierejének köszönhetően valóban patriárkai öregségét. Szinte megszedül a közönséges emberi életkor átlagos történetével számoló elme, ha beleképze magát XIII. Leó pápa lelkületébe. Nemcsak látta maga előtt elvonulni, fel- és letűnni a legujabb kor változatos történelmét, hanem különösen egyházpoltikai szempontból ő maga is egyik tevékeny harczosa, meggyőződésből hű katonája volt egyházának. Mert a katolikus egyház történelme főleg a kulturharczok szempontjából a nagy francia forradalomtól napjainkig talán a legváltozatosabb volt. A modern politikai és társadalmi elveken felépített államalkotmányok erős kollízióba jutottak minduntalan a konzervativizmus felé hajló katolikus egyházzal. Az állami mindenhatóság s az egyház függetlensége egymást ugyanabban a nemzetpolitikai keretben kizárni látszottak. XVI. Gergely és IX. Pius pápa megalkuvást nem ismerő hívei voltak az ismeretes „non possumus”-féle egyházpoltikai elveknek. Jönnie kellett tehát annak az időnek, a mikor a világesemények torlódása mintegy a szükség-szerűség méhéből megszüli azt a férfit, a ki az ecclesia militans helyett az

ecclesia docensnek méltó hivatott képviselője. Ez a küldetészerű férfiú XIII. Leó pápa volt.

A felekezeti szempontok kritikájának szemüvegén keresztül vizsgálva az ő egyéniségét, kielégítő válaszzal senki sem tudná önmagát megnyugtanni. Nagyszű, nagyműveltségű férfiú volt ő, a ki a modern eszmék elől nem zárkózott el ridegen. Klasszikus művelt ségét okosan és bölösen össze tudta egyeztetni a tomisztikus egyházi tanokkal.

Kétségtelen, hogy a történelem hivatott írástudói XIII. Leó pápát a katolikus egyház szempontjából épp úgy, mint egyetemes tekintetekből is az alkotás, a szellemi építés mesterének fogják jellemezni. Ő alatta a katolikus egyház befolyása növekedett, még pedig — a mit XIII. Leó pápa érdemének elfogultság nélkül lehet betudni — békés irányban, mélyrehatóbb társadalmi megrázkódtatások nélkül. A mit elődei talán akaratlanul, bizva a non possumus sikerében, ártottak a katolikus egyháznak, azt XIII. Leó pápa az ő konziliáns, szubtilis diplomáciájával újból felépítette. Mert a ki oly kitaróan következetes és makacs ellenféllel, a minő a vaskezű Bismark kanצלár volt, képes volt a nagy Németország belbékejét végső veszedelemmel fenyegető kulturharczot elsimitani, sőt magában a javarészen protestáns Németországban egy erős katolikus centrumot teremteni, azt feltétlenül a katolikus egyház legügyesebb diplomata pápájának nevére érdemes. Békét kötött Angliával, Franciaországgal, képes volt a katolikus egyház egyik legtermészetesebb atagonistáját, az orosz cárt is engedékenységre hangolni a Vatikánnal szemben.

XIII. Leó pápa osztatlan érdemének tudja be a művelt világ, hogy a mindennap eseményei a világot mozgató kérdések sohasem kerültek éles megfigyeléseit. Encziklikái, brevái egymást követték, a melyekben azt az igyekezetét óhajtotta érvényesíteni, hogy a ka-

tholicizmus felfogását a modern követelményekkel összhangba hozza.

A szoczializmus nagy kérdéseiben nem egyszer hallatta szavát. És bár a katolikus egyház hagyományai iránt alázatos tisztelettel viseltetett, gyakran kellemesen lepte meg a művelt világot közvetítő magyarázataival. Eszménye a katolikus szelemű emberi társadalom volt, mert nézete szerint a legkényesebb társadalmi és politikai kérdések összhangba hozhatók az egyházi felfogással. Ez az eszmemenet képezte az ő diplomáciájának rugóit.

Hogy ezek mellett következetesen védte egyháza érdekeit s toleráns egyénisége nem zárta ki azt, hogy a katolikus világ ideálját tisztelte benne, kétségtelen.

Nem egyszer kérték fel vitás kérdésekben a békebíró szerepére s közvetítő, békítő ítélkezését protestáns országok is szívesen fogadták.

Magyarország, a „Regnum Marianum”, sorsa iránt XIII. Leó pápa állandóan érdeklődött. Daczára a legutóbbi évek egyházpoltikai reformjának, Leó pápa nekünk soha sem izent hadat. Ha merültek is félreértések, azokért csakis az újabb magyarországi viszonyokat kellően nem ismerő bécsi nuncziusok, végső helyen pedig Rampolla, a pápa államtitkára lehetek felelősek.

Az embernek, pápának egyaránt nagy férfiú most átment az örökkévalóságba.

Milliók áldása, könnye imádkozik érte!

*

Két heti haldoklás után hetfőn délután 4 óra 4 perczkor XIII. Leó pápa örök álmra hunyta le szemét. Egy órával halála előtt még visszanyerte eszméletét és utolsó szavaival az egyház ügyét kötötte biborosainak szívére.

Kimulása csendes, fájdalom nélküli volt. Elfogyott testéből minden életerő és aztán elszenderült.

A gyászhirot néhány óra alatt a világ minden zugába elvitte a táviró. Verseczre hét órakor este érkezett meg XIII. Leó halálának hire.

Rómában e közben Oreglia bíboros vette át a hatalom gyakorlását, a mai kongráció megteszi a temetésre és a pápaválasztásra az intézkedéseket.

XIII. Leó pápa holttestét bebalzsamozták és a Capella del Saaramentiben teszik főpapi ötlőzékében ravatalra.

A pápa halála.

A pápa holttestét tegnap helyezték ravatalra és egyidejűleg megkezdődtek a pápaválasztásra való készülődések a pápaválasztásra való készülődések. Ki lesz az új pápa? — ez a kérdés merül fel lépten-nyomon. Kétségtelen, hogy eddig négy pápabilen volt legnagyobb kilátása. Ugymint Götting, Vanutellinek, Oregliának és Rampollának. Tekintve azonban, hogy a bíbornoki kollegium tegnap nem Rampolla jelöltjét, hanem személyes ellenfelét, Merry del Valt választotta meg nagy többséggel a konzisztórium titkárának, Rampolla kilátásai egyszerre nagyot estek. Ugy látszik, hogy ezzel tisztában van a mi külügyi kormányunk is, mert úgy Bécsből, mint Berlinből azt jelentik, hogy a diplomácia nem fog beavatkozni a pápaválasztásba, holott eddig váltig hangoztatták a vetojog gyakorlását Rampolla ellen.

A legutóbbi jelentések a következők:

A tegnapi elkészítő bíbornoki kongregáció Merry del Valt 20 szavazattal 8 ellenében konzisztórium titkárrá választotta. Mint a Giornale d'Italia írja, Gasparri és Della Chiesa is is jelölve volt. A kongregáció — ugyancsak az említett lap szerint — egyelőre semmi további határozatot nem fog hozni, mivel meg akarják várni a pápai végrendelet kinyilvánítását és a külföldi bíbornokok megérkezését.

A ravatalon.

Róma, július 22. Az az urna, a melyben a pápa szive van, éjjeli fél 12 óráig a titkos anticamerában maradt, hol a nemes testőrök őrizték, majd végre msgr. Mazzolini és Angeli Szent Anasztázus templomának egyik kápolnájába vitték és az oltártól jobbra levő boltzatban helyezték el. A pápa holtteste fehér papírúrában, selyemköpenyvel, biborgallérral és piros sarukkal a trónteremben van a menyezet alatt kiterítve, a melynek négy sarkán kandalláherek állanak. A diszorséget a nemes testőrség adja. A teremben kis oltár áll. Ma becsátják be a szentszéknel akkreditált diplomáciai kart, a nemességet és az udvari méltóságokat a holttest megtekintésére.

A pápaválasztás.

Az augusztus elsején vagy másodikán összeülő konklávéra már folynak az előkészületek. Többek között már megbízták Fanfanit, az ismert egyházi fölszerelékészítő céget, hogy új pápai diszöltőnyt készítsen, még pedig háromféle nagyságban: egyet magas, egyet közép, egyet pedig allacsony termethez. A diszöltőnyt azért rendelték meg háromféle nagyságban, hogy az ujonnan megválasztott pápa, akármilyen termetű legyen is, a választás eredményének kihirdetése után azonnal magára ölthesse.

NAPI HIREK

A pápa halálhíre Verseczen. Romából kedden délután valamivel 4 óra után vitte a táviró minden részébe a gyászos hírt, hogy XIII. Leó pápa, tizennégy napi betegség után az Urban szentesu elhunyt. A világ gyász-híre kedden este a Budapesti lapok által lett városunkban.

Eljegyzés. Kovács Gyula dr. zalaegerszegi gimnáziumi tanár Seidl Angelával hölgykoszorúnk egy bájos és kedves tagjával jegyet váltott. Gratulálunk!

Személyi hír. Nagytiszteletű Lászlóffy L. apát úr a pápa halála következtében Oraviczáról kénytelen volt pénteken városunkba visszajönni.

Weis S. dr. ma üdülőre megy Karlsbadba. Tévolléte alatt Miletics Slavko dr. fogja helyettesíteni.

Törvényhatósági bizottságunk rendes havi közgyűlést f. é. 27-én tartja meg a következő tárgysorozattal: 1. A polgármesternak f. é. június hóról szóló jelentése. — 2. Gróf Khuen-Héderváry Karoly m. kir. miniszterelnök úr Ó Nagyméltóságának körrendelete az új kormány kinevezése tárgyában. — 3. Kolozsvary Dezső honvédelmi Miniszter úr Ó Nagyméltó-

ságának körrendelete hivatalának elfoglalása alkalmából. — 4. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium rendelete a közbiztonság és mentelep laktanya jövedelmének hováfordítása tárgyában. — 5. A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium leirata a németországi városok drezdai kiállítására tárgyában. — 6. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium rendelete a városnál alkalmazott eleni tanítók és tanítónők ötödévi pótlékáról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. — 7. A gazdasági bizottság javaslata a rendőrlégénység egyenruházatának beszerzése tárgyában. — 8. A városi tanács javaslata a f. é. augusztus hó 23 án megürendő thb. tagnágyi állások betöltése tárgyában. — 9. A pénzügyi bizottság javaslata a gazdasági ismételő iskola felállítására tárgyában. — 10. A városi tanács javaslata a f. é. szeptember hó végén megejtendő tisztújítás elhalasztása tárgyában. — 11. Radovanov Lukics vár erdőőr kérvénye nyugdíjaztatása iránt. — 12. Hagel Borbála vár. gyermekkerti dada kérvénye nyugdíjaztatása iránt. — 13. Albach Ferencz vár. irnok kérvénye újabb 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt betegség ohából. — 14. A hitelesítő küldöttség választása.

Műkedvelők előadása. A múlt szombaton este műkedvelőink másodszor ugyanazon szereposztásban adták elő a bécsi burg-színház „Auf der Sonnenseite“ cz. három felvonásos, nagyhatású műsor-darabját. Műkedvelőink a szerepukhoz kötött várakozásoknak derekasan feleltek meg. Fellépésük és modoruk kifogástalan volt. Pompáson összevágó s jól begyakorlott előadásukkal tökéletesen megnyerték a közönség igaz elismerését. Igazán kár, hogy műkedvelőink szép erkölcsi sikere nem párosult kellő anyagi sikerrel, sőt még olyannal sem mint a minőre jelenlegi társadalmi körülményeink között számíthatnak az intézők. Első sorban dilettánsaink két oszlopos erejéről Velcsán Szilvius és Dajkovits János úrakról fogok beszélni. Velcsán előadását osztatlan figyelemmel kísérte a hallgatóság, mivel ő kitűnő kómikus és teli duzzadó humorral. Az egyes szereplők közül ki kell emelnünk Dajkovits minden tekintetben kifogástalan játékát. Külső megjelenése e széptehetségű műkedvelőnknek igen megnyerő, játékában pedig sok az elevenség, fürgesség és melegség. Rendkívül pompáson alakít. Sokat tapsoltak s jól mulattak egyes megjegyzéseim melyekkel nem egyszer szenzationalis hatást kellett. Radó Róbert is ügyes s törekvő dilettáns. Játéka megfelelt a közönség műgényeinek. A társulat női tagjai közül első sorban kell kiemelnünk Kleszky M. k. a. a közönség valóságos kegyenczét, ki valamennyi dilettáns közül e vigjáték másodszori előadása alkalmával legtöbb haladást mutatta. Ezen isten — adományos tehetség nagy lépésekkel s művészi ambícióval halad a tökéletesedés felé. Tulságosan kedves színvadi jelenéség kinek játékában sok az üde báj s élénkség. Egész nyiltán s öntudatosan állíthatjuk hogy Kleszky Margit k. a. kellemes, ügyes, grációzus kis naiva előkelő kvalitásokkal. Nem csoda hisz ő maga az üde, mosolygó, kacagó tavasz. Igen sokat tartunk rá. Kleszky Váneria k. a. nagy gondnal s leikiismeretesen alakít. Játéka temperamentumos átgondolt s itt ott kissé tempós. Csakis szépet jósolhatunk neki. Fiegert Frieda k. a. a dalos pacsirta, ki ugyan nem volt elemben, mivel szerepe nem lévén énekekkel egybekötve, mégis kielégített. Egy két helyen játékában és mozdulataiban merev. No de nem baj! Hisz ez egyszerűlván minden kiváló énekes szépséghibája, illetőleg fatuma. Az előadás után kedélye tarsasvacsora következett.

Orphenm. Ma vasárnapon a kiváló Lichtenstein-féle Elite-Varieté-Társaság érkezik városunkba és Glückmann-féle szálloda kerthelyiségeiben fog néhány előadást tartani. Ezen társulat első rangú művészekből áll, kiknek szerepléséhez legnagyobb várakozással nézünk elébe. Reméljük városunk közönsége kellő pártfogásban fogja ezen társulatot részesíteni.

Főiskolai hallgatók táncmulatsága. Szombaton, augusztus 1-én rendezik városunk főiskolai hallgatói jótékony célú táncmulatságukat, mely iránt városszerte nagy érdeklődéssel viseltetnek. A mulatság tiszta jövedelme a Budapesti fennálló „Versecz, Fehértemplomi kör“ segély alapját lesz hivatva gyarapítani, nem lesz tehát érdektelen e, humanus intézményt a nagyközönséggel megismertetni. Tíz év óta áll fenn e kör, 10 év óta folytatja áldásos működését, mely a legnemesebb célt szolgálja, szegény sorsú verseczi és fehértem-

plomi egyetemi hallgatóknak teszi havonként kiutalványozott segélyekkel lehetővé azt, hogy folytathassák tanulmányaikat, kiképezhessék magukat. Hogy mily tevékeny működést fejt ki e kör tanúsítják az ez évi segélyezések is 1902 októberében a kör 3 folyamadó között 40 koronát osztott ki, november 2 folyam. közt 30 koronát decemberben 2 folyam. közt 40 k-t, 1903. februárban 2 folyam. közt 70 k-t, márcziusban 4 folyam. közt 60 k-t, áprilisban 3 folyam. közt 50 k-t, májusban 3 folyam. közt 40 k. t. A szeptember-május közti időszakban tehát 19 folyamadványra, összesen 330 korona segélyt osztott ki, ami tekintve vagyoni állapotát, amely 82.6 k 80 fill. oly összeg amilyent egy segélyegyesület sem osztott ki. — Az anyagi támogatáson kívül gondoskodott a kör arról is, hogy éléssze, ébren tartsa a kör tagjaiban azon szoros kapcsot, mely őket összefűzi mint egy város gyermekait. Minden hónapban megtartotta társasvacsoráit, mely elé örömmel tekintett minden egyes tagja a közönségünk rokonszenve kísérve pályáján, erkölcsi és anyagi támogatásával lehetővé tegy azt, hitűzött céljának még fokozatabb mérvben felelhessen meg. Ezen cél szolgálja főiskolai hallgatóink táncmulatsága s biztan hisszük, hogy minden szépést, jóért lelkesedő közönségünk nem fogja elkerülni e mulatságot.

Tűz. Csütörtökön reggeli, 1½ óra tájban felriasztotta derék tűzoltóinkat a tűzjelző. A Márk utcában 2737/3 számú házban tűz ütött ki, melyet a mi ügyes tűzoltóságunk csak nagy nehezen tudott lokalizálni, mert sok bajt okozott a szomszédos házaknak a tűz terjedése ellen való biztosítása.

Vesztett eb gazdálkodása. Tegnap egy vestett eb a vasuti allomáson 8 gyermeket s egy ebet mart meg. A két kutyát a hely színén agyonütöttek.

A városi közkönyvtár. (Fehértemplomi út, községi főnépiskola) ma d. u. 2—4 óráig nyitva van.

Szülők figyelmébe. Legmelegebben ajánlhatjuk Szülők figyelmébe Messinger Karolin a nagyméltóságú vallás- és közö-tatásügyi miniszter 85545/902 sz. alatt kelt rendelete alapján engedélyezett internátussal egybekapcsolt „magán-, elemi- és felsőbb leányiskoláját“ Nagy-Becskereken. Az intézett célja és törekvése: A családi és iskolai nevelés minden előnyös oldalának egyesítése és a gondjaira bízott növendékek testi, szellemi és erkölcsi életének összehangzatos fejlesztése. Az internátust illető barminemű felvilágosítással készségesen szolgál. Messinger Karolin igazgatónő.

Tüzérség hadgyakorlaton. A 20-ik és 7-ik hadtest-tüzérezred néhány nappal ezelőtt indult T.-Kutasra, hol az ideai tüzérségi lövőgyakorlatok tartanak.

A késedelmi kamat az ex-lexben. Az adóhivatalok nem tudtak, hogy hogyan számítsák a késedelmi kamatot az ugynevezett ex-lexben nem fizetett adó után. Az egyik kekerületben semmiféle késedelmi kamatot nem szedtek, a másikban az ex-lex idejére is követelték. A pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti az adóhivatalokat, hogy csak azok után az adótartozások után számíthatnak késedelmi kamatot, amelyek már az ex-lex előtt esedékesek voltak. Az ex-lex ideje alatt, tehát május elseje óta esedékessé vált adótartozások után késedelmi kamat nem jár.

József főherceg Buziáson. József főherceg, a honvédség főparancsnoka hétfőn Buziásra érkezett, hogy az 5. 6. 7. és 8. honvéd gyalogezred felett szemlét tartson. A főherceg a Buziás környéken gyakorlatozó honvédcsoapatok fölött tartott szemlét, a hol Szilás és Nickifalva kozségek közt haracszerű lögyarlatok tartattak. József főherceg szerdán hagyta el Buziást. A kir. herceg Szegedtől Budapestig csak Ceglédre hagyta el szalónkocsiját és a vonat veszteglése alatt a perronon sétalगतott. A félrevonult főhercegnek Cegléden egy kis kalandja is volt. Egy odaváló földmives ember ugyan felismerve József főherceget, hozzá közele és köszöntve a fenséget, beszélgetni kezdett, illetőleg csak akart, természetesen a politikáról: — Hát Fenséges uram, — szolt a ködmönös ember — hogy leszünk már, hogy az a Barabás Béla nem fogad szót Kossuth Ferencznek?

A főherceg mosolyogva hallgatta a ceglédi ember aggodalmaskodását és kitérően azt felelte;

— Ugy-e nagyon meleg van?

— Bizony ez már kutya meleg? — vágta ki a feleletet a ceglédi atyafi.

A fenség most mosolyogva szalutált és Vécsey báróval és az ezreddel ott hagyta a ceglédi embert. Később nevetve jegyezte meg:

— Politizálni akart az atyafi, de én nem álltam neki.

A délvidéki hadgyakorlatok. Mint már jeleztük, véglegesen meg van állapítva, hogy a lippai királyi gyakorlatok szeptember hó 3-tól 7-ig fognak tartani. Ezt megelőzőleg is azonban fásztó nagygyakorlatok lesznek a délvidéken, melynek rendje a következő: A dandár-gyakorlatok augusztus 13-tól 18-ig fognak tartani. A 37. és 39. gyalogezredek től álló 33. gyalogdandár Szilas, Nickifalva és Temes-Doboz, a 33. és 61. gyalogezredek től álló 34. gyalogdandár Vermes, Izgár és Jerszeg, a 29. és 43. gyalogezredek től álló 67. gyalogdandár Viszág, Duleo, Valeamare, a szegedi 46. és 102. gyalogdandár Magyar-Szákos és Szinészeg környékén fog gyakorlatozni. A hadosztály-gyakorlatok augusztus 19-től 26-ig fognak tartani. A nagyvárad (17.) hadosztály Szilas, Nickifalva, Izgár, Temes-Doboz és Jerszeg közt, a temesvári (34.) hadosztály, Viszág, Duleo, Valeamare, M.-Szákos, Szinészeg és Daruvár közt lesz összpontosítva. A 33. és 34. dandárok képezik a 17-ik, a 67. és 68. dandárok a 34. hadosztályt. A 23. (honvéd) hadosztályt (szegedi 5. szabadkai 6., verseczi 7., lugosi 8., honvédegyezredek) Konoris, Szatunik, Herendjest és Lugos környékén augusztus 20-tól 26-ig, azután Magyar-Szákos környékén fog gyakorlatozni. A tüzérszapatok közül a 7. hadtest tüzérezred Temesvárott állomásozó ütegei július 21-től aug. 16-ig lögyakorlatok lesznek, azután visszajönnek Temesvárra és innen augusztus 26-án mennek a hadtestgyakorlatokhoz. A 7. lovas üteg-osztály Vinga körül lesz gyakorlaton augusztus 20-tól 30-ig. A 19. hadosztály-tüzérezred (Nagyvárad) a 17. gyaloghadosztály kötelékében, a 20. hadosztály-tüzérezred (Temesvár) a 34. gyaloghadosztály és a 21. hadosztály-tüzérezred (Fehértemplom és Lugos) a 23. honvéd gy. hadosztály kötelékében vesz részt a hadgyakorlatokon. A 7. lovas-dandár és a szegedi 3. honvédhuzarezred augusztus 19-től 30-ig Vinga környékén lesz összpontosítva dandárgyakorlatokra.

Rákóczi fegyverforgatóinak esküje. Kassáról jelentik: A Rákóczi-ereklye-kiállítás anyagának legnagyobb részét a gömörmezei, ősrégi krasznahorkai vár és Rozsnyó bányaváros szolgáltatta. Amely utóbbi helyen a fejedelem 1706 novemberétől a karácsonyi ünnepekig tartózkodott. Egy ízben országgyűlést is tartott ott az ország nagyjaival. Rákóczi hosszabb rozsnyói tartózkodása alatt föleskettette a bányaváros fegyverforgató népét is. Az eskümintát megtalálták most Rozsnyó város levéltárában s beküldték a Rákóczi-kiállításra: Az esküminta szövege ez: „En N. N. esküszom az élő Istenre, ki atya, fiu és szent lélek egy bizony örök Isten, hogy a méltóságos fejedelem, felsővadászi Rákóczi Ferencz kegyelmes urnak, ő nagysága hűségében, hazám szabadságának felszabadításában fejedelmemmel, városommal, vérem kiontasát is nem sajnálom, híven szolgálom, ő nagyságok mellett vitézkedem, el nem árulom, el nem hagyom, sem titokban, sem nyilván, az ő Nagysága ellenségének ellensége leszek, jó akarójának jóakarója, — valamely árultatáát benn a táborban, avagy jártomban való utazásomban ő Nagysága személye avagy tábora ellen megtudok, híven kimondom avagy magoknak ő Ngoknak, avagy ő Nga tisztieink, Isten engem úgy segéljen.“

Kiviteli cégek lajstroma. Az exportkereskedés fejlesztésének egyik leghatékonyabb eszközét képezik azon nyilvántartások, melyek a különböző cikkek tomegelőállításával avagy nagybani kereskedelmével foglalkozó cégek lajstromát tüntetik fel. Azon örvendetes ténynyel szemben, miszerint a kamarákhoz, de más szaktestületekhez sőt közigazgatási hatóságokhoz is felette gyakran érkeznek jelentékeny külföldi cégektől az irányu tudakozódások, — sajnálattal kellett ismételtelen konstatálni, hogy nálunk a versenyképes exporteurók felől csak nagyon házasos adatok állanak rendelkezésre. Még némileg kedvezőbb a helyzet e részt, az ipari termelés ágak tekintetében, mivel az idevágó hivatalos feltételek, de kivált a mintegy 6 év előtt a budapesti kir. kereskedelmi muzeum által egybe állított kiviteli czimtar a kiviteli képes iparvállalatok lajstromát elég pontos jegyzékben foglalta össze; a nem kevésbé fontos

mezőgazdasági speciálítások szállítóiról azonban épenséggel nem rendelkezünk addig csak némileg is megbízható czimtaral. Egyrészt, hogy az évek során előfordult számottevő változások megfelelően pótoltsanak, másrészt pedig az utóbb érintett lényeges hiányon segítendő, a miniszterium vonatkozó meghagyásához képest a kereskedelmi kir. muzeum egy újabb kiviteli czimtarának az ügy természete által bőven indokolt sürgősséggel leendő kiadását határozata el. E munkát minél nagyobb tökélyének és hitelességének biztosítása végett a a temesvári kereskedelmi és iparkamara sürgős átiratban kereste meg a verseczi kereskedők egyesületét, miszerint székhelyét illetőleg az egyes üzemek és cégek termelésében vagy üzletirányában beállott új alakulásokat jelesül pedig a kiviteli kereskedés szempontjából annyira fontos mezőgazdasági különlegességek beszerzési forrásainak lajstromát közölje.

Omke. Az országos magyar kereskedelmi egyesület végrehajtó bizottsága végrehajtó bizottsága végleg megállapította az egyesület alapszabály tervezetét. Különös fontossággal bír a 2. §. szövege a mely a német kereskedelmi „Bund“ alapszabályainak mintájára lett kidolgozva és tartalma a következő. Az egyesülés egy táborba toreszkik gyűjteni az ország összes kereskedőit politikai pártállásukra és társadalmi állásukra való tekintet nélkül a célból: hogy egyöntetűen képviselje, megvédje és ápolja a kereskedő osztály közös érdekeit, hogy érvényre juttassa a törvényhozásra és a közigazgatásra azon befolyást, hogy kivívja azon parlamenti, községi és érdektestületekben való képviseletet a mely megfelel a magyar kereskedelmi jelentőségének a nemzet gazdasági életében. Pártjellegű politikai törekvéseket az egyesülés követni nem fog. Ehhez képest feladata lesz: a) az ország kereskedő támlatainak a kereskedelm forgalomlatoknak és intézeteknek, valamint az egyes kereskedőknek tömeges bevonásával a magyar szent korona országainak egész területére kiterjedő szerves kapcsolat megteremtése; b) a kereskedelmi viszonyokat és a közgazdasági életet érintő összes kérdéseket éber figyelemmel kíséni, tanulmányozni, megvitetni és azokhoz állást foglalni; c) a kereskedelem sérelmeiről, a fejlődést gatló körülményekről a közvéleményt tájékoztatni; d) a kereskedelem fejlesztését szolgáló kormányzati törvényhozási vagy társadalmi indékedések kezdeményezése, illetve hasonczélú kérdeményezések támogatása; e) a szakértelem és szaktudas fokozása és terjesztése a szakoktatás vagy más czélba vezető módok, különösen a szakirodalom támogatása útján; f) a nemzeti munka védelme, illetve a hazai ipar termékeinek terjesztését célzó törekvések támogatása.

Danjanich János osztrák szolgálatban. Az Orsz. Történelmi Erkelye Muzeum okirat gyűjteményében őrizik a tobbi között egy osztrák katonai ítélet eredeti kiadványát is 1846-ból. Kiválóan érdekessé teszi az ítélet az, hogy azt Danjanich János aradi hősvértanu adta ki és írta alá, miután akkor még az osztrák hadsereg kötelékében, a Temesvárt állomásozott Kukovina-ezred kapitánya volt s egyben a katonai bíróság elnöke. A bíróság Wassován Andras temesmegyei, gyiroki születésű 30 éves közlegény felett mondott engedelmesség miatt szigorú ítéletet, 25 botútsra ítélvén a vádlottat. Danjanichnak az aláírása meglepően szép vonásokkal, tisztán, olvashatóan van írva, neve mellé sajátkezűleg írta oda a rangjelző „Hauptmann“ és „als Preses“ szavakat. A pecsét lenyomata is teljesen ép. A tobbi aláírás olvashatatlan, kivéve az ítéletet helybenhagyó Wuljérburg őrnagy nevét. Az okmányt Szekfű Gyorgy Zenta városi nyugalmazott főjegyző, volt 1838-49 iki honvédhadnagy küldte be a muzeumba.

Háromezer éves emlékek Szeged vidékén. Oroszlamos határában a honfoglalás korából tizenhárom pogánykori sirt találtak ezüst ékszerekkel. Az Imre-pusztán három avar-korabeli sirt földöztek föl, a csontvázak mellett anyag- és vastárgyakkal. O-Béba határában találtak három olyan sirt, mely a legrégebb temetkezési rendszert tünteti föl. Ez a három sirt ezen a vidéken az ember megjelenésének legelső nyomait tárja föl. Az ó-bébai ő-sirokban minden csontváz a jobb oldalra fektetve kelet felé fordul, lábuk a hasig fölhúzódva, a karok és kezek a koponyához szoritva. Minden csontváz mellett anyagcsésze, kezdetleges, durva munka. Minden csontváz mellett kezdetleges ékszer bronzból,

amit a kézen használtak és a nyakkörön, béhurra akgatva. A nyakék tulnyomóan tengeri kagyló és csiga. Három lemezszerű aranyat is találtak terméсараныból. Azon időből való ez, amikor az aranyat még nem pénzemműl, csupán csillogó díszül használták. Ezek az emlékek háromezer év előtti időből valók, valószínűleg az agathirsek idejéből. Az agathirsek Szegeden és környékének első emberi lakói voltak.

Nagy sztrájk az aninai gyárban. Az osztrak-magyar vasut aninai hámoraiában háromszáz munkás sztrájkba lépett. A gyár ötezer munkása között nagy összetartás van s így attól félnek, hogy az összes munkások ki-mondják a sztrájkot. A vasöntöde, a henger és szeszgyár munkásai is a sztrájkolókhöz csatlakoztak s most már összesen ezernégyszáz munkás áll bérharczban. Valószínű, hogy hozzájuk fognak csatlakozni az összes bányászok is.

Az esőcsináló. Ausztriai angol lapok írják, hogy dr. Mac Carthy Melbourneból államköltségen a Bronkenhill-kormányzóságba utazott. Dr. Mac Carthy azért utazott államköltségen, mert az állam — esőt rendelt meg nála a Brokenhill-kormányzóság számára, ahol szárazság pusztit. Miután semmiféle harangozás sem segített, a kormány dr. Mac Carthyhoz, a modern Jupiter pluvius-hoz fordult, aki jótálás mellett terminusra szállit esőt, heves záport, tartós esőt, sűrű aprószeműt, vagy ritka nagy-szeműt, villámlással vagy villámlás nélkül, ahogy tetszik. A lapok azt írják, hogy az esőcsináló művésznek meg egyetlen kísérlete sem vallott kudarcot, olyan esőt tud fabrikálni, hogy csak úgy zuhog. Mac Carthy vegyi uton fejlesztett igen nagy mennyiségű gőzt lövell föl roppant magasságba, így vákuumot támaszt, amelybe a hideg levegő aláereszkedik és eső lesz. Mac Carthy azt mondja, hogy a mestersége titkát egy amerikai kémikustól tanulta, aki ezzel hálálta meg neki azt, hogy az életét megmentette. A mesterséget azután Japánban három évig tartott kísérletezéssel tökéletesítette. Az esőcsinálás munkája elzárt táborban jókora sátrakban folyik. Az esőnek, a szerződés szerint, szerdán kell kezdődnie. Első minőségű, sűrű és kiadós eső lesz — ha lesz. Ha lesz úgy a világ esernyőgyárosai nagy hálájukat, nem tudjuk miképpen rójják le dr. Mac Carthy ural szemben.

A felfedezett XIII-ik századbéli sírok. Lőcséről írják: A lőcsei Mária-hegyen hol évenként vagy bussuk szoktak tartani, új templomot állítanak. Az alapozási munkák alkalmával régi sírokra bukkantak, melyeknek kelete a XIII. századra vezethető vissza. A tatárjárás idejében a hegyen karthauzi kolostor volt, hol a földönfutó nép menedékhelyet talált, de ezek ott is a barbár nép mézárálásainak a karthauzokkal együtt áldozatául estek a hová eltemették őket.

A fürdés áldozatai. Mind Csebzáról jelentik, vasárnap ott fürdés közben négy ember bele fult a Temesbe. A szerencsétlenül járt áldozatok holttestét tegnap huzzták ki a vízből és személyazonosságukat azonnal megállapították. Az eset annál megrendítőbb, mert csupa fiatalember az áldozat.

A gyilkos kasza. Kalácsán tegnap egy Ardeleán Páva nevű földész feleségével kocsin hazafelé tartott a földekről. Útközben az asszony oly szerencsétlenül esett hanyatt a kocsiában, hogy a kasza a hátán keresztül hatolt és a szívet zsúrta keresztül. Néhány órai kínlódás után sebébe belehalt. A vizsgálatot megindították.

Egy nazarénus szenvedéssel. Érdekes fogoly szabadult ki a szegedi Csillag börtönből. — Maletity Száva nagykikindai illetőségű 29 éves ember ez előtt mintegy 6-7 évvel áttért a nazarénus hitre. A hitbuzgó nazarénust nemsogára besorozták póttartalékosnak Maletity megjelent a kaszányában de megtagadta a fegyverfogást. Hiába igyekeztek meggyőzni, hiába fenyegették. Maletity nem volt hajlandó engedelmessé válni. — Két esztendei börtönre ítélték. A két évet kitöltötte s ismét katonáékhoz került, hol megint tagadta a fegyverfogást, újabb három évet kapott. Most teit le a súlyvs büntetés s Maletity kálváriája úgy látszik ismét előlről kezdődik, mert a hitű nazarénus kijelentette a börtön-igazgató előtt, hogy semmiesetre sem fog fegyvert, nem bánja, ha élethoziglani fegyházra ítélik is. Az elszánt ember a börtön czipészmuhelyében dolgozott s a legjobb viseletű rab volt. A súlyos, hosszú rabság sem volt képes megingatni s így nemsogára ismét visszakerül oda, mint naiv hitének vértanúja.

Rendelet az ifjúsági egyesületekről. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter az ország tanfelügyelőségeihez körrendeletet intézett az ifjúsági egyesületek szervezése és alapszabályaik szerkesztése tárgyában. A rendelet fontosabb paszusai a következők: A múlt évi 21.015. sz. alatt kelt körrendelet értelmében alakuló ifjúsági egyesületek szervezése és alapszabályainak szerkesztése körül fölmerült hiányok megszüntetése és az alapszabálytervezet célszerűnek látszó módosítására nézve elrendelemen a következőket: Az új alapszabálytervezet 2. §-ban az egyesületes életmódra való szoktatása, azoknak a korcsmák és más ehhez hasonló helyiségek látogatásától való visszatartása. A §. második bekezdését módosítom a következőképpen: Az egyleti atyák fölügyelnek a rendre és tisztességre; de semjvezető, sem pedig működő szerepet az egyesületben nem vihetnek. Az egyesületekbe a jó magaviseletű, 14-ik életévüket betöltött, irni és olvasni tudó leányok is beléphetnek s tagok lehetnek férjhezmenetlükig. Ahol az egyesületnek leány tagjai is vannak, azok, amennyiben lehetséges, összejöveteleiket a férfiaktól külön tartják, ha pedig ez nem lehetséges, az ugyanazon időben és helyen tartott összejövetelek alkalmával a férfiaknak és nőknek teljesen elkülönített hely jelölendő ki. Ahol férfiak és nők vegyesen tagjai az ifjúsági egyesületnek, ott összejövetelek csak az esetben tartható meg, ha az ifjúsági egyesületek célja közé azt is fölvettem, hogy a tavaszi, nyári, és őszi hónapokban, ahol alkalma van rá, a férfi tagokat a helybeli tüzoltó-egyesület keretében, ahol az nincs, valamelyik ahhoz értő tisztviselője vagy egyleti atya által a községi tüzoltó-szerek igénybe vételével a tüzoltásban gyakorolja annélkül azonban, hogy a ifjúsági egyesület keretében tüzoltó-egyesület alakulna.

Csarnok.

Kivánság M . . . . . nak.

Életed mosolygó, derűs tavaszán
Ábrándos lelkem, tündő édes lány
Almodd az életet szép tündérmesének
S légy részese millió égi kéjnek!

Szívüöl óhajtom néked, hogy a férfi
Ki ábrándozásodban fog zavarni
Varázsolja még szebbé jövő életedet
Mint minőnek te eddigelé képzelted.

Nuk F. Ö.

Felelős szerkesztőnk távollétében a szerkesztésért felelős:

Kirchner Ernő.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatra méltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férjférdőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja ez évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja meg tudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne, Ind, Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

Vásár hirdmény.

A verseczi „Panteleimon“ nagy vásár f. é. július hó 31-én és augusztus hó 1., 2. és 3-án fog megtartatni.

Marhát felhajtani csak nappal és pedig reggeli 5 órától este 6 óráig szabad és miután július 30-án heti vásár van, a marha felhajtása már július 30-án megengedtetik.

Szekeres rendőrfőkapitány.

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet,
mely több mint 500
ábrát tartalmaz

órák,

arany-, ezüst- és
hangszer-cikkekből.

Konrád János

óragyáros és kiviteli üzlet

BRÜX 295 sz. (Csehország.)

Epilepsia.

A ki nyavalyatüresben, görcsökben s más idegajokban szenved, kérje azon fizetést, melyet ingyen és bérmentve küld meg **Schwaben** gyógyszerár, Frankfurt a. M.

3570 kig. sz. — 1903.

Hirdmény.

Egy kóbor veszett eb f. é. július hó 7-én Verseczen két egyént és egy macskát megmárt.

Az állategészségügyi törvény végrehajtásáról szóló végrehajtási körrendelet 188 §-a értelmében az előirt 40 napi zár ezennel elrendeltetik s ennek folytán felhivatnak az összes ebtartó lakosok, hogy ebeiket 40 napon át vagyis f. é. július hó 11-től bezárólag f. é. aug. hó 19-éig kötve tartásuk, vagy pedig szájkosárral ellátva porázon vezessék, mert ellen esetben az állategészségügyi törvény értelmében 400 k.-ig terjedhető pénzbüntetéssel lesznek büntetve, ebeik pedig befogatnak és kiirtatnak.

Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy a városkerte és más nyilvános helyekre ebeiket még szájkosárral ellátva sem szabad vinni.

A peczér által elfogott ebek senkinek sem szolgáltatnak ki, hanem azonnal kiirtatnak.

Verseczen, 1903. évi július hó 10-én.

Szekeres rendőrfőkapitány.

Thierry A. gyógyszerész csodabalsamja

a legjobb diätetikus háziszser.

Emészteti zavarok, gyengeség, émelygőség, gyomorégés, felfúvódás stb. ellen, köhögéscsillapító, göresszűntető, nyálkaoldó és tisztító hatású. 12 kis üveg vagy 6 duplaüveg ára, dobozzal együtt, bérmentve 4 kor. **Thierry A. gyógyszerára a Védangyalhoz Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.** »Csak az itt feltüntetett védjeggyel valódi.« Igen ajánlatos ezen szert utazásoknál minden eshetőség alkalmára magával vinni.

Miért szenved ön? mikor mindenféle sebtől, ha még oly régi keletű is könnyen, fájdalom nélkül megszabadulhat, operáció sem kell, ha **Thierry gyógyszerész** egyedül valódi

Centifolium-kenőcsét

nevezett csodabalsam-ját használja, melylyel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontvevesedést s nemrég egy 22 éves, nehéz rákféle betegséget teljesen meggyógyítottak.

Schutzengel-Apotheke

des A. THIERRY in Pregrada.

A valódi centifolium-kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az oltacsanak eseteiben, továbbá mindenféle régi serek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak, s csontvevesedéseknél, vágás, szuras, lovas és útes által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szalka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál mindenféle daganat, kinővés, képződés, karunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömfereg, körömgüles, alabak jarasközben történt kisebesülés, fagyás és égés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült ver, fulzúgás stb. stb. eseteiben. Két adagnál kevesebb nem szállítatuk; a szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltek. Két tégely csomagolással postai szállítási díjjal együtt 3 korona 50 fillér. **Számos bizonyítvány rendelkezésre áll.** Arra kerek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások véveségét s arra ügyeljen, hogy a tégelybe ce van-e a fenti védjeggyel és ezegem: **Thierry (A.) gyógyszerára az „Orangyalhoz“ Pregradában,** egetve. Minden tégely használati utasításba van csomagolva. Valódi Centifolium-kenőcsöm utánzóit a védőtörvény értelmében üldöztetnek, valamint a hamisítvány elárúzóit is. Egyedül kapható:

Thierry A. Védangyal-gyógyszertára

Pregradában, Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Központi raktár Budapesten: Török J., Zágrábban: Mittelbach S. és Bécsben: Brády C. gyógyszerárában.

Schicht-szappan

j e g y e k:

„szarvas“

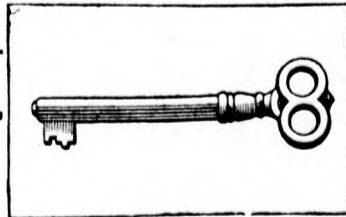
„kulcs“

Legjobb, legkiadósabb, és az-

ért a legolcsóbb szappan.

Tiszta minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható.

Bevásárlásnál legjobban arra kell ügyelni, hogy minden darab szappan

„Schicht“ nevet, és egyet a fentebbi védjegyekből visel.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása Versecz.